

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta

Materia	Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	P02G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Ares Ferreirós, Martina			
Profesorado	Ares Ferreirós, Martina			
Correo-e	martina.ares.ferreiros@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha materia de carácter básico situada no segundo curso do grao de educación infantil. Ten como finalidade familiarizar o alumnado de Maxisterio con aqueles trastornos do desenvolvemento e da conduta que poidan aparecer na etapa escolar impedindo un normal desenvolvemento físico, psíquico e intelectual. Estes coñecementos permitirán que o mestre coñeza os métodos e protocolos pertinentes para axudar o alumnado con estes trastornos e deste xeito minimizar os efectos que permitan ó alumnado adquirir os coñecementos establecidos para a súa idade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.

C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Previr e tratar estas desordes dende a infancia para favorecer o seu desenvolvemento integral	B1	C5	D1
	B2	C15	D2
	B3	C16	D3
	B4	C17	D6
	B8	C19	D7
	B9	C20	D8
	B10	C21	D9
	B11	C22	D11
		C24	D14
		C32	
		C59	
	C60		
Coñecer os trastornos da conduta e do desenvolvemento mais comúns na infancia que poidan interferir no desenvolvemento normal do neno	B8	C15	D1
		C16	D2
			D3
Saber identificar diferentes dificultades que pode ter o alumno na aula de educación infantil ou durante o seu desenvolvemento	B9	C16	D1
		C23	D2
		C24	D3
		C32	D6

Familiarizarse coas actuacións de carácter educativo que poidan ser útiles para resolver as diferentes dificultades que poidan aparecer durante a educación infantil	B1 B2 B3 B4 B5 B11	C5 C13 C17 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C29 C32 C59 C60 C61	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16 D21
Asesorar a familia de como pode potenciar o desenvolvemento integral do neno e colaborar coa escola	B2 B3 B4 B9 B10 B11	C5 C13 C15 C19 C20 C21 C29 C32	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16 D21

Contidos

Tema

Marcos e concepcións teóricas referentes aos trastornos do desenvolvemento e da conduta na idade infantil	- Paradigmas fundamentais da psicoloxía infantil. - Desenvolvemento psicolóxico normal e anormal. - Factores que inflúen no desenvolvemento. - Clasificacións internacionais. - Conceptos básicos
Identificación dos trastornos do desenvolvemento na etapa infantil	- Trastornos do Espectro Autista (TEA) - Discapacidad Intelectual - Trastornos da comunicación - Déficits sensoriais - Discapacidade motora - Outras alteracións do desenvolvemento
Intervención psicoeducativa nos trastornos do desenvolvemento e da conduta durante a educación infantil	- Elaboración de programas e actividades - Medidas de atención á diversidade recollidas na lexislación vixente - Pautas para as familias e implicacións nas actividades de reforzo
Identificación dos trastornos de conduta e outras alteracións na etapa infantil	- Trastorno por déficit de atención con hiperactividade (TDAH) - Negativismo desafiante e condutas disociais - Acoso escolar - Trastornos do sono - Trastornos da alimentación - Trastornos psicomotores - Trastornos da ansiedade e do pánico - A depresión infantil - As fobias - Condutas suicidas - Trastorno bipolar - A timidez na infancia - Trastornos por estrés postraumático - Outros

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	15	0	15
Lección maxistral	10	25	35
Traballo tutelado	15	26.5	41.5
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Estudo de casos	7	26	33
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición por grupos e seguidamente por escrito ó docente dos resultados de tres alumnos de Educación primaria empregando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar o nivel de desenvolvemento evolutivo no ámbito cognitivo, emocional e social e actuar en consecuencia.
Lección maxistral	Estas clases son principalmente as do grupo A, nas que o profesor vai expondo a materia, a través de presentacións, preguntas,...
Traballo tutelado	A cada grupo de alumnos presentaráselle unha necesidade educativa do alumnado de educación infantil, a partir da mesma buscará actividades para desenvolver na aula, co fin de favorecer o desenvolvemento integral do alumnado así como as pautas necesarias para asesora á familia.
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a: -presentación da materia -toma de contacto cos estudantes -recoller información sobre coñecementos e motivacións do estudiantado.
Estudo de casos	Análise dun caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnóstico e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Presentación	O profesor está á disposición do alumnado para resolver calquera dúbida, dar as orientacións necesarias para adquirir as competencias da materia, tanto nun horario establecido para titorías, a través do correo electrónico ou a través doutras TIC, previamente acordadas co alumnado.
--------------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Exposición por grupos e por escrito ó docente dos resultados da avaliación de tres alumnos/as de educación primaria, utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar o nivel de desenvolvemento evolutivo no ámbito cognitivo, emocional e social e actuar en consecuencia.	30	D1 D2 D7 D11 D14 D16
Traballo tutelado	Avaliación de actividades desenvolvidas polo estudante na aula tales como: exposicións, análise de casos, debates, etc. sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. pódese levar a cabo de xeito individual ou grupal	10	B1 C13 D3 D6
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas mediante preguntas tipo test ou de resposta curta.	30	D1 D2 D7 D16
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Deseño, desenvolvemento, creatividade, dificultade, compromiso, perfección na elaboración dos traballos e na resolución dos casos prácticos	30	D1 D2 D7 D9 D11 D14 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para optar á **avaliación continua** esíxese a asistencia regular de, polo menos o 80% das sesións de clase, traballos tutelados e titorías de grupos.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da calificación de cada apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas de avaliación poderán recuperalas nas datas oficiais correspondentes á segunda oportunidade, no mes de xuño-xullo.

No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e os traballos en grupo titorizados polos docentes, pode acollerse á **avaliación global**, que consistirá na realización dunha proba de contidos teóricos que suporá o 80% da

nota ademais de dous traballos teórico-prácticos ao que corresponderá o 20% (10% por cada un dos traballos), correspondentes á cualificación final. Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada unha das partes (teórica e práctica) un 50% da cualificación total das mesmas.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade no apartado de exames: <http://fcced.uvigo.es/es/docencia/examenes>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

DSM V, **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders**, APA, 2014

Legislación educativa de atención a la diversidad,

Buendía, J, **Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales**, Pirámide, 2004

Diéguez, J.L. y Novoa, M.I., **Cine e Saúde. SuperBrother**, Concello Ourense, 2014

Diéguez, J.L. y Novoa, M.I., **CINE E SAÚDE. Vida y Color**, Concello de Ourense, 2004

Armas, M., **Prevención e Intervención ante problemas de conducta.**, Gráfica, 2011

Bibliografía Complementaria

Jiménez, M., **Psicopatología infantil**, Aljibe., 1997

Rodríguez Sacristán, S, **Psicopatología Infantil Básica**, Pirámide, 2002

Rodríguez, A., **Un currículo para Adaptaciones Múltiples**, EOS, 2015

Vallés, A., **Alumnos con Inatención, Impulsividad e Hiperactividad**, EOS, 2006

Caballo, V.E. e Simon, M.A, **Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente**, Pirámide, 2005

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S, **Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia.**, McGraw Hill, 2008

González, R., **Psicopatología del niño y del adolescente.**, Pirámide, 2003

Labrador, J, **Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta.**, Pirámide, 2004

Pérez Álvarez, M, **Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces** Tomo III. **Infancia y Adolescencia.**, Pirámide, 2003

Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces Tomo III. Infancia y Adolescencia., **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.**, Pirámide, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Psicología: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/P02G110V01304

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305